

udtalte, at man nu gennem ikke mindre end 7 Aar havde banket paa Landstingets Dør for at faa gennemført en Forandring, der kun angik Folketinget, og Gang paa Gang var blevet afvist, forholder dette sig ikke rigtigt; thi der er fra en af de konservative Grupper i Landstinget Gang paa Gang, naar Henvendelse er sket til Landstinget, spurgt Regeringens Chef, hvorledes Regeringen saa vilde stille sig til de kongevalgte, og en Besvarelse af dette Spørgsmaal var en Betingelse for en Forhandling om Folketingets Sammensætning. Dette Spørgsmaal er det og har det efter min Mening været fuldstændig korrekt at stille, idet den Paastand, som den højtærede Konseilspræsident fremsatte: at disse Lovforslag kun angik Folketinget, i Virkeligheden ikke er rigtig, naar man ikke vidste noget som helst om, hvorledes Regeringen vilde stille sig med Hensyn til de kongevalgte. Altsaa, gennem en Klaring af dette Spørgsmaal vilde man samtidig faa konstateret, om disse Lovforslag i Virkeligheden kun drejede sig om Folketinget, eller om de ikke ogsaa i sig selv indeholdt et Spørgsmaal om Landstingets Sammensætning. Derfor var Spørgsmaalet korrekt, og derfor kunde disse Regeringer, som havde fremsat Forslag om den lille Grundlovsændring, have besvaret Spørgsmaalet, hvis det virkelig havde været deres Ønske at fremme den, et Ønske, som jeg for øvrigt ikke tror paa det Tidspunkt var saa varmt, som det gøres til nu.

Den højtærede Konseilspræsident spurgte mig, om jeg da virkelig ikke mente, at vort Folk nu var langt bedre, end det var den Gang, da det fik Juni-Grundloven, om det ikke var langt mere oplyst nu end den Gang. Det er meget muligt, at det er langt mere oplyst, men der er mange Punkter og Omraader, paa hvilke jeg anser den Befolkning, som i Øjeblikket er her i Landet, for at staa tilbage for den Befolkning, som vi havde, da vi fik Juni-Grundloven, og det ikke mindst, naar vi spørger om Befolkningens Stilling overfor de egentlige nationale Spørgsmaal. Der var netop den Gang en national Begejstring og en Forsvarsvillie i Folket, som var af en saadan Karakter, at alle forstaaer, hvad vi mener, naar vi taler om Aanden fra 1848. Denne Aand er i allerhøjeste Grad forandret i 1912, og de politiske Forhold er ganske overordentlig forandrede fra den Tid til nu. En af de største Forandringer, der er sket, netop fra den Tid til nu, stammer i Virkeligheden fra den Politik, som det ærede Medlem fra Københavns 5te Valgkreds (Borgbjerg) pas-

sende kunde kalde Kopolitik. De Udtalelser, som det ærede Medlem fremsatte, var i høj Grad betegnende for hele dette Parti, i høj Grad betegnende for hele den Agitation, der fra dette Partis Side skal føres, og betegnende for, hvorledes en meget stor Del af Befolkningen ser paa Samfundsforholdene i Modsætning til, hvad der netop fandt Sted, den Gang Juni-Grundloven blev givet Folket i 1849.

Desuden vil jeg bestemt hævde, at det Lovforslag, som her foreligger, paa væsentlige og afgørende Punkter ikke er i Overensstemmelse med Juni-Grundloven. Det er netop en Hovedsag, at den Paragraf i Juni-Grundloven, der giver Anvisning paa Kommunalraadene, ikke noget Øjeblik har tænkt sig at give Anvisning paa de almindelige kommunale Raad, men kun paa de større kommunale Raad, Amts- og Provinsraad. Deri ligger en saadan Væsenforskel med Hensyn til Anvisningen paa Valgmaaden til Landstinget, at man overhovedet slet ikke kan sammenligne det Forslag, der fra den nuværende høje Regering i saa Henseende er fremsat, med det, der var fremsat den Gang. Desuden maa man jo tage Forholdene, som de er, og naar man i 1849 gav Anvisning paa en ny Kommunallov, tvivler jeg om, at man, hvis man var skredet til at opfylde denne Anvisning paa dette Tidspunkt, vilde være kommet til en Valglov med Hensyn til vore kommunale Valg, som den, vi kender nu. Og jeg er aldeles overbevist om, at dersom dette Lovforslag bliver vedtaget, vil jeg i Tidens Løb faa Ret i, at Landstinget vil blive mere radikalt sammensat end Folketinget, og det bygger jeg ganske simpelt paa den Omstændighed, at saaledes som vor kommunale Valglov i dette Øjeblik er — jeg ser endda ganske bort fra, at den kan forandres i radikal Retning — føler jeg mig ganske overbevist om, at Flertallet i Kommunerne, naar den tilstrækkelige Agitation har fundet Sted, i Virkeligheden vil kunne blive et radikalt-socialistisk Flertal, og den Mand tror jeg ikke er skabt, som kan paavise, at dette skulde være meningsløs Tale. Naar det ærede Medlem fra Give (N. C. Jensen) i Gaar sagde, at saadanne Bekymringer behøver man ikke at nære, tvivler jeg ikke om, at det ærede Medlem selv tror paa det, men jeg siger, at det er en ganske overordentlig naiv Betragtning, som man i Virkeligheden, hvis man kender Forholdene andre Steder end i Jylland, ikke vil kunne gøre sig til Talsmand for. Der, hvor jeg er kendt med Forholdene, paa Langeland, vil jeg indestaa for, at der ikke er to Kommuner, som kan holdes med et Flertal for